

БАНАНОВА РЕСПУБЛІКА ЧИ ПАКИСТАН НАУКИ: КОНОТАТИВНІ ТОПОНІМИ ТА КВАЗІТОПОНІМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОРУМПОВАНОЇ ДЕРЖАВИ

Галина Лукаш, Ірина Божко

(Україна)

У дослідженні висвітлено питання конотативних та квазітопонімів, які вживаються як метафори корумпованих урядів, диктатур, загального занепаду держав. Виявлено ряд словотвірних, структурних та семантичних особливостей цих назв. Проаналізовано контексти вживання конотативних та квазітопонімів у текстах соціальних мереж, а також здійснено елементи міжмовного зіставлення.

Ключові слова: власна назва, квазітопонім, конотативний топонім, конотонім, фіктивний топонім.

BANANA REPUBLIC OR PAKISTAN OF SCIENCE: CONNOTATIVE TOPONYMS AND QUASI-TOPONYMS DENOTING A CORRUPT STATE

Halyna Lukaš, Iryna Božko

In the study, the issues of connotative and quasi-toponyms used as metaphors for corrupt governments, dictatorships, general decline of states are analyzed. Word-formation, structural and semantic features of these names are found out. The context of use of connotative and quasi-toponyms in the texts of social networks is analyzed, elements of interlingual comparison are done as well.

Key words: proper name, quasi-toponym, connotative toponym, connotative proper name, fictitious toponym.

Виникнення квазітопонімів та розвиток конотативних значень реальних власних назв дуже добре характеризує епоху, яку переживає людство: суспільні настрої та перетворення, еволюцію цінностей, картину світу кожної нації. Тож дослідження, які звертають увагу на пласт лексики такого роду, завжди будуть актуальними. Дослідження квазітопонімії та конотативної топонімії поступово здобувають популярність серед представників вітчизняних ономастичних шкіл та ряду зарубіжних дослідників. Праці Є. Отіна, Л. Гукової, Л. Фоміної, А. Aleksandrov-ої, G. Cislaru, R. Reinsma зосереджуються на експресивній квазітопонімії. Ще більш популярним є напрямок дослідження фіктивних топонімів – елементів поетонімосфери, – які організовують певний кіновсесвіт або ж називають елементи художнього простору фантастичного роману чи циклу

творів. Прикметним є те, що поетичні квазітопоніми покидають тісні межі художнього простору та починають вживатися на буденному рівні, про що теж згадано в цьому дослідженні.

Метою пропонованої розвідки є проаналізувати структурно-семантичні особливості квазітопонімів та конотативних топонімів, які позначають корумповані держави, диктатури, є метафорою загального політико-економічного занепаду. Ми послуговуємося матеріалом українською та французькою мовами, отриманим переважно з соціальної мережі Twitter. Окремим завданням є зіставлення вживань квазітопонімів і конотативних топонімів в означених мовах.

Варто відзначити, що попри “агресивну” семантику більшості квазітопонімів та конотативних топонімів, контекст їхнього вживання вказує на те, що вони позначають передусім країну походження та проживання мовців. Утім, не можемо відкидати зневажливого ставлення до країни, чия назва набула конотативного значення / стала елементом складної фіктивної назви. Проте у цьому разі зневага мовців не спрямована на конкретний народ, а скоріше на уряд, а сама назва має узагальнений характер. Наведемо декілька прикладів таких самоназв українською та французькою мовами: “Судова заборона. Але в нашому Пакистані воно ніочом” (Twitter, 23.05.2021); “Звісно, там не ведуться настільки ж примітивні дискусії, як у нашій панації <...>” (Антон Сененко, допис від 10.06.2021); “la République Démocratique du Macronistan rejoint définitivement dans le burlesque la République du Wadiya. Sauf que, avec l’Amiral Général Macron, les mutilations ne sont pas du cinéma” (Twitter, 27.01.2019); “La France, ce Pakistan bis” (Twitter, 29.03.2021). Зіставляючи ці вживання, відзначаємо, що назва *Пакистан* в українському сегменті соціальної мережі вживається набагато частіше, ніж у французькому. Комбінація *Пакистан науки*, винесена у заголовок нашого дослідження, була одним із псевдо користувача соціальної мережі – як реакція на процеси, що відбувалися і, ймовірно, на момент публікації цієї статті відбуватимуться в українській освіті та науці. Назва *панація* (фр. *Papouasie*) майже не має пейоративних відтінків французькою, більшість уживань назви пов’язані з замилюванням природою та людьми, лише поодинокі віддалено натякають на відсталість та певні проблеми: “*On serait la Papouasie avec l’accès seul à celui-là, je ne dis pas mais pas le cas*” (про проблеми з доступом до вакцин, Twitter, 28.06.2021).

Рідше вдаються до вживання квазітопонімів та конотативних топонімів на позначення чужих реалій: “*Знаєте, страшно, що на відео не Східна Європа і не Гондурас, а найпотужніша країна світу...*” (Twitter, 09.12.2020); “*Je ne comprends pas que des gens qui disent des choses pareilles ne soient pas déportés immédiatement vers quelque sombre Taboulistan où ils seront bien plus heureux...*” (Twitter, 01.07.2019). Однак акцент зберігається на своїх проблемах, коли (псевдо)назва диктатури / економічно слабкої країни застосовується на позначення країни мовця.

Видається досить складним заданням здійснити всебічну класифікацію назв на позначення корумпованих країн. Умовно можемо запропонувати такий розподіл: 1. апелятиви та їхні комбінації; 2. конотативні топоніми; 3. відантропонімні та відтопонімні квазітопоніми; 4. художні топоніми, які шляхом трансонімізації перейшли до класу конотативних топонімів; 5. інші.

Апелятиви та їхні комбінації. До них належить ряд назв без онімного компоненту. Назва містить компоненти на зразок *республіка*, *халіфат*, *джамахірія*, *рейх*, які вживаються разом з означеннями або ж є частинами контамінацій.

Вислів *бананова республіка* уперше з'явився в романі “Королі і капуста” О’Генрі понад сотню років тому: “*In the constitution of this small, maritime banana republic was a forgotten section that provided for the maintenance of a navy*” (О’Henry 1913, 132); “*At that time we had a treaty with about every foreign country except Belgium and that banana republic, Anchuria*” (О’Henry 1913, 296). Відтоді назва, яка первинно позначала бідну аграрну державу, суттєво збагатилася конотаціями. Імовірно це було далеко не перше метафоричне позначення відсталості, бідності й корупції в історії людства, однак саме ця назва дійшла до наших часів, не втративши популярності та набувши численних варіацій значення. Номінація *бананова республіка* однаково поширена в українській і французькій мовах, як, утім, і в ряді європейських мов: “Бананова республіка вирішила задіяти українців для тиску на Україну. Лайна вам на гілочці, а не налагодження відносин” (про Придністров’я, Twitter, 28.03.2017); “*C’est vraiment une république bananière. Même la Suisse capitaliste fait mieux*” (про Францію, Twitter, 27.06.2021). На позначення України також часом вживають вираз *бурякова республіка*: “*A tenez скажіть – навіщо Європі недорозвинена бурякова республіка з третього світу із військовим конфліктом та постійними руйнуваннями?*” (Twitter, 16.09.2014). Прикметним є те, що подібні найменування на позначення Франції знаходимо значно частіше: *république betteravière* або *République Betteravière Française*. Для обох мов є певна співзвучність назв *бананова республіка* / *бурякова республіка* та *république bananière* / *république betteravière*. Крім цього, інша “овочева” назва Французької республіки пов’язується з ріпою: “*Arrêtez de prêter quelconque attention à ce navet de la République!*” (27.09.2020). Водночас така комбінація може бути випадковою, хоч і повторюється у ряді повідомлень. Річ у тім, що компонент *navet* (первинне значення ‘ріпа’) уже з XIII сторіччя має негативні конотації, пов’язані з нікчемністю, незначущістю, низькою якістю (Gendrot 2021, 200).

Традиційне маскування диктатур за невинною назвою (*народна*) *демократична республіка* породило ряд іронічних найменувань та мовних обігрувань: “*Українська Пакистанська Демократична Республіка*” (Twitter, 22.07.2019); “*Кернеська Народно-Демократична Республіка*” (Twitter, 23.12.2020); “– *Я перепрошую, це диктаторський режим? – Ні, це*

Вільна Народна Демократична Республіка ... – Отже, ми прибули за потрібною адресою” (Twitter, 14.05.2021); *“cette personne est toujours ministre de la république presque démocratique du macronistan...”* (Twitter, 25.06.2021); *“La Corée du Nord s'appelle officiellement « la République Populaire Démocratique de Corée » avec un nom pareil je suis sure que ce sont des gentils*” (Twitter, 28.06.2021); *“La République Populaire et Démocratique du Macronistan”* (Twitter, 27.06.2021).

Компонент *рейх / райх*, який відсилає передусім до неофіційної назви Німеччини часів правління Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини на чолі з Адольфом Гітлером, більш прямо вказує на невдоволення станом справ у владі: *“Elle a dû négocier un bon contrat avec Radio-Paris BFMTV la station des collabos avec le grand Reich macronien !”* (про Францію, Twitter, 02.07.2021); *“Мусорайх – поліційна держава постсовецького типу”* (про Україну, Андрій Бондар, 29.05.2021). Однак трапляються й іронічні самоназви – *агрорейх* як в цілому безневинна алегорія до схильності українців займатися сільським господарством: *“Боже, яка ганьба імпортувати свинину, агрорейх”* (Twitter, 29.06.2021); *“Спасибі карантину, виростила собі на балконі такі помідори, що не соромно навіть дівчатам у приват слати. Агрорейх є невідворотним!”* (Twitter, 05.08.2020); *“я вчора пів вечора реготала, що в нас мовна суміш російської й української називається «суржик» (суміш різних сортів зерна), в білоруській є «трасянка» (погане сіно), а болгари схоже (не аналогічне) явище назвали алкоголем. У нас агрорейх, а болгари веселяться, така думка”* (Twitter, 09.12.2020). Знаходимо цю назву у сполученні *Мусарсько-кагебістський агрорейх* (Twitter, 30.05.2021), але таке вживання скоріше виняток, ніж правило.

До цієї ж категорії належать назви на зразок *Тундростан* (зневажливо про Росію), які становлять собою складні іменники, та похідне від складноскороченого слова *Совденія*: *“Беларускіє апазіціанеры, мать їх. Де-юре – Білорусь. Де-факто – Совденія”* (Facebook, 12.09.2020). Знаходимо також okazionale вживання *Совдепозаврія*, де до складноскороченого *совдеп* додано компонент *-завр-*, який вказує на давність, застарілість, оскільки традиційно входить до назв викопних ящерів: *“Можливо, в цій книзі і запечатаний дух часу. Тих, хто або читав її в дитинстві, або жив в чарівній країні Совдепозаврії, можливо, вона повертає в часи безтурботного дитинства, але ж світ змінюється і багато жартів зрозумілі тільки тим, хто жив у ті часи”* (Facebook, 24.08.2021). Така назва скоріше експресивно виражає два факти: давности подій та їх локалізації в країні за радянської влади.

Назви, які відсилають до реалій мусульманського світу (*халіфат, джамахірія* тощо), по-різному вживаються в українському та французькому контекстах. Спостерігаємо, що у французьких повідомленнях до них вдаються передусім ультраправі (і, як не дивно, комуністи), виражаючи незадоволення в їздом до Франції мігрантів з країн Магребу та Аравійського півострова: *Grande Jamahiriya Arabe Française,*

Grande Jamahiriya française populaire et socialiste, Califat du Francistan (Khasarisé) тощо. В українському контексті назви скоріше відсилають до надмірного традиціоналізму, показної релігійності, нехтування правами людини, диктатури сильніших: *Перша Мусорська Джамахірія, мусаріат* (імовірно контамінація *мусор* і *шаріат*), *борщазівський халіфат, православний халіфат, православний шаріат*.

Структура апелятивних комбінацій українською мовою зазвичай така: *прикметник + іменник*, рідше – це складні слова чи контамінації двох іменників. Французькою мовою відапелятивні назви мають такий вигляд: (*прикметник*) + *іменник + прикметник (+de + квазітопонім)* або *іменник + de + іменник*, де перший іменник виступає означенням до другого: така структура означення властива розмовно-побутовому стилю.

Конотативні топоніми знаходимо переважно в повідомленнях українських користувачів. Погану репутацію мають Білорусь, Північна Корея, Уганда, Гондурас, Пакистан, Зімбабве, Сомалі: “Навіть Гондурас і Занзібар нас випереджають по вакцинації” (Twitter, 27.04.2021); “Ще один чудовий день нагадати, що лише якесь чудо (можливо, купка міських божевільних) тримає нас від перетворення на КНР, Білорусь чи Росію” (Twitter, 26.06.2021); “В Зімбабве сьогодні стартувала вакцинація. Тепер в Україні Зімбабве має асоціюватися не з корупційною країною з популістами і рекордною гіперінфляцією, а з країною, де уряд почав ефективно захищати населення від коронавірусу” (Twitter, 18.02.2021); “Текст спростовує популярну теорію, що Україна це Пакистан, і доводить, що Україна це Афганістан” (Twitter, 31.12.2019); “Про те, як можна бути щасливим у Гондурасі, можуть розповісти тільки жителі Гваделупи” (Twitter, 13.05.2020). Для лексеми *Росія* конотативне значення держави-агресора загалом витісняє семи корумпованості на периферію.

Французьким повідомленням в цілому невластиве вживання конотативних топонімів – імовірно з огляду на політкоректність, спільні проекти в країнах Африки, неактуальність подібних проблем, а також відсутність потоку мігрантів з означених країн. Окрім цитованих вище малочисельних прикладів, наводимо також приклад із *Corée du Nord* та *Pakistan*: “On jouait à donjons & dragons ils jouent à djihad et décapitation, la France ce Pakistan à venir” (Twitter, 04.12.2020); “Si on continue à suivre la tendance véro-macronienne, la Corée du Nord est effectivement notre avenir...” (Twitter, 2.07.2021). Цікаво те, що вживаючи такі пейоративні квазітопоніми та конотативні топоніми щодо своєї країни, французькі користувачі частіше вдаються до умовних речень майбутнього часу (“якщо ... (так триватиме далі), то ... (наше майбутнє – умовний Табулістан)”), тоді як українські користувачі загалом вживають називні речення, речення теперішнього часу зі складеним іменним присудком (“Україна – це...”).

Іншим прикладом є конотонім *Скіфія*, який, за нашими спостереженнями, вживають на позначення України як корумпованої держави, де панує беззаконня: “Ніхто не допоможе, це скіфія” (Twitter,

13.09.2020), “Поверещали з Кабула і повертаємось до рідної Скіфії” – реакція на новину про загибель мера Кривого Рогу (Twitter, 15.08.2021).

Відантропонімні квазітопоніми більш властиві франкомовному середовищу. У наведених вище прикладах фігурують назви *Macronie*, *Macronistan* на позначення Франції за правління Емманюеля Макрона. Масове вживання таких квазітопонімів не є винятковим щодо чинного президента Франції. G. Cilsaru наводить приклади вживання подібних структур з іменами французьких політиків: *la Jospinie*, *la Mitterandie*, *la Chiraquie*. *Le Sarkoland* вибивається із загального переліку через можливу омофонію, яку може спровокувати суфікс *-ie* (Cilsaru 2005, 72), що вживається, зокрема, для утворення назв країн та територій (пор. *Sarkozy* – *la Sarkozie*). Крім згаданих назв, знаходимо також *Giscardie*, *Pompidolie*, *Hollandie*, *Sarkostan*: “*Merci de m’ouvrir les yeux: j’étais persuadé jusqu’à maintenant que la Macronie était aussi vertueuse que la Hollandie, la Sarkozie, la Chiraquie, la Mitterandie, la Giscardie, la Pompidolie, la De Gaullerie*” (Twitter, 21.01.2019); “*Mais de quoi tu parles ? Du #Sarkostan ?*” (Twitter, 16.12.2010).

Українській мові відантропонімні квазітопоніми скоріше невластиві, надто на позначення власної країни, однак знаходимо назви на зразок *путінстан*, *авакістан*. Оказіонально вживався квазітопонім *кучмостан* на позначення України, однак це зневажлива назва, якою послуговувалися передусім росіяни.

Відповідником французького *-ie* є українське *-ія*: *Вінніпукія*, *Совковія* тощо. Водночас широко вживається топоформант *-щина*, у тому числі як елемент самоіронії у загалом нейтральних контекстах (*Стокгольмщина*, *Гельсінквіщина*, *Американійщина*), що семантично загалом відповідає французькому *-ie*: “*Венесуельщина і тотальна мадуракратія...*” (Twitter, 13.09.2019); “*звичне явище для міста Виноградів, що на Пакистанщині*” (коментар до новини “*Стихийний ринок просто на коліях вузькоколійки – звичне явище для міста Виноградів на Закарпатті*”) (Twitter, 08.08.2019).

У численних прикладах складних назв наявний компонент *-стан*. За висновками R. Reisma, який досліджував квазітопоніми на матеріалі квазітопонімів Бельгії й Нідерландів, цей компонент у кожному конкретному випадку може мати значення ісламізації, забруднення, відсталості, домінування соціалістичних партій (Reisma 2019, 1146). У французьких квазітопонімах найчастіше компонент *-stan* передає значення відсталості, обмеження демократичних прав, ісламізації, тоді як в українських, крім відсталості, він вносить нюанс надмірного традиціоналізму, релігійності, зведеної до абсурду, свавілля поліції, культу особи.

Попри те, що перський суфікс *-стан*, який має значення ‘країна’ (Maciuszak 2008, 119), домінує в квазітопонімах на позначення корумпованих урядів, подекуди знаходимо його германський аналог *-ланд(ія) / -land*: “*Bienvenue en MacronLand*” (Twitter, 20.01.2019); “*Країна Зубожіляндія як сателіт Совковії. Кожному з нас, кому більше*

20, треба працювати над багатьма вадами, які інфікували всіх і кожного в тій чи іншій концентрації” (Facebook, 03.01.2019); “Мені здається, що маленький заводик в вінніпухоленді викидає більше, ніж всі оці пічки в Африці” (Twitter, 8.08.2021) (Назва *вінніпухоленд* пішла від мему, який порівнював Сі Цзіньпіна, очільника КНР, з Вінні-Пухом (McDonell 2017), завдяки ефекту Стрейзанд зв’язок закріпився, в окремих контекстах слово *вінніпухи* вживається як зневажлива назва китайців).

Відтопонімні квазітопоніми. Ми звертали увагу на ряд таких квазітопонімів на позначення Донецької й Луганської “народних республік”. Ці назви утворені шляхом контамінації – поєднання назви *Донецьк* або *Луганськ* з конотативними топонімами, згаданими вище: *Луганда* (*Луганськ+Уганда*), *Донбасстан* (*Донбас+стан*), *Донбабве* (*Донецьк+Зімбабве*), *Дондурас* (*Донецьк+Гондурас*). Винятком є хіба що *Гиркіна-Фасо* (*Гіркін+Буркіна-Фасо*) (Лукаш 2015, 124). Однак останнім часом спостерігаємо загальний спад вживання цих квазітопонімів. Французькі контамінації на зразок *Francistan*, *Eurabie* відсилають переважно до ідеї ісламізації й були, скоріше за все, запозичені з англійських джерел, бо порівняно рідко вживаються у франкомовних повідомленнях. Навіть в англійських джерелах їх вживання суттєво знизилося – імовірно через появу нових інфоприводів. Згадані відтопонімні квазітопоніми впритул наближаються до мови ворожнечі, особливо якщо враховувати контексти їхнього вживання. Крім того, у цьому разі йдеться не про узагальнене значення і не саркастичну самоназву, а про цілком-таки зневажливе ставлення до певних груп населення.

Фіктивні топоніми, які переважно вийшли з кінофільмів, мають ту перевагу, що не відсилають до якихось конкретних назв, хоч подекуди й натякають на них. Вони позначають середню узагальнену державу певної частини світу: Середньої Азії, пострадянського простору, Північної Африки тощо: “*соковія проти ваканди*” (Twitter, 29.06.2021), де Соковія – вигадана країна у Південно-Східній Європі, є частиною кінематографічного всесвіту Марвел, імовірно відсилає до *Косово*; Ваканда – країна з високим розвитком технологій зі всесвіту Марвел, розташована у північно-східній Африці (по суті, концепція того, що могло би бути в Африці без європейського колоніалізму), однак назва вживається переважно іронічно: “*Жмеринка занадто розвинена для України та світу, як Ваканда*” (Twitter, 06.07.2021) “*Moi, j'ai pensé à une république bananière, Tintin au Wakanda*” (Twitter, 14.06.2021).

Кракозія – фіктивна пострадянська держава з фільму “Термінал” (2004): “*Господи, він що, з Кракозії*” (Twitter, 16.02.2021); Новина: “*Временная избирательная комиссия аккредитовала на праймериз 15 иностранных СМИ. Фамилии и страны – не называются*” (про так звану ДНР). – Коментар: “*Заковія, Нарнія, Кракозія, Республіка Вадія, Вілена та Матобо*” (Twitter, 21.09.2016). В останньому прикладі перелічені назви об’єднані фактом фіктивності більше, ніж фактом корумпованості /

відсталості / авторитаризму переважно через наявність у переліку *Нарнії*. Утім, *Заковія* – це інший варіант прочитання *Соковії*; *Республіка Вадія* відсилає водночас до північно-африканських реалій і до реалій Аравійського півострова з окремими альянсами до Росії (фільм “Диктатор”); *Вілена* – збірний образ латино-американських держав; *Матомбо* – реальна місцевість у Зімбабве, цією назвою в кінореальності позначено окрему країну.

Перелік фіктивних назв величезний: починаючи з чаплівської *Tomainia* та не менш давньої *Freedonia* і закінчуючи найсвіжішими вигадками кіновсесвіту Марвел. Вікіпедисти спробували створити перелік фіктивних держав (List of fictional countries) переважно з кінофільмів. Однак цей перелік не вичерпний, у ньому домінують бананові республіки, пародії на СРСР, авторитарні східні “народні демократичні республіки”. Уникання реальних назв у художньому творі з одного боку є цілком виправданою стратегією збереження міжнародних відносин, з іншого – спробою створити узагальнений образ. З погляду морфологічної структури цим фіктивним назвам властиві передусім форманти *-ія* (англ. *-ia*) та *-стан*. Якщо про формант *-стан* уже було неодноразово сказано, то ситуація менш однозначна щодо форманту *-ia*. Існує стереотип, що “тільки недорозвинені країни мають суфікс *-ia*”, на існування цього стереотипу зокрема вказує Р. Крейці (Крейці 2008, 32), тоді як, наприклад, О. Скляренко стверджує універсальність топоформанту *-ia* (Скляренко 2007). До речі, до ряду цих вигаданих назв належить і згадана вище *Anchuria* з роману О’Генрі.

На позначення фіктивних латиноамериканських держав часто звертаються до компоненту *San* (‘святий’) + іменник (у тому числі власна назва). Яскравим прикладом такої назви є інтернет-мем *Сан Ескобар*, який виник у результаті обмовки міністра закордонних справ Польщі Вітольда Вашиковського (Khomami 2017).

Далеко не всі фіктивні назви з художніх творів стають квазітопонімами повсякденного мовлення: вирішальною є популярність художнього твору, його актуальність для носіїв мови. Якщо умовна пострадянська Кракозія / Кракожія зачепила за живе українців та іспаномовних користувачів мережі, то франкофони повністю проігнорували цю назву. Крім того, мода на квазітопоніми досить мінлива. А якщо говорити про *Кракозію*, важливим є іще несприйняття голлівудських фільмів значною частиною французького суспільства (переважно віковими групами 35–64, 65+ років) (BVA 2015). Квазітопоніми є не базовою лексикою, а лише декоративним елементом спілкування, а на рівні вживання декоративних елементів взаєморозуміння залежить від загальної синхронізованості соціокультурного досвіду співрозмовників.

До інших назв зараховуємо передусім нестабільні (як, власне, і більшість квазітопонімів) конструкції, утворені від сленгізмів, запозичень, неологізмів, обценної лексики. Так в українському сегменті соціальної мережі Twitter поширилася назва *Додіславія*: “Так вирішуються питання в

Республіці Додіславія” (Twitter, 23.02.2021); “*Нагадування громадянам: на жаль, українські паспорти видані також і підданим Додіславії, будьте обережні, додіслави просто серед нас*” (Twitter, 05.05.2021). Термін виник від сленгового додік ‘розумово чи фізично неповносправний чоловік’ (Додік 2021) (треба зазначити, що слово фігурує і в “Словнику сучасного українського сленгу” Т. Кондратюк (2006), і в словнику “Український жаргон” Л. Ставицької (2005), однак в обох випадках значення неактуальне), до якого був доданий слов’янський антропоформант *-слав* без зміни значення однак із акцентом на слов’янському походженні, а вже потім утворений квазітопонім. У цій назві акцент зміщується з критики уряду на критику громадян. Подібну структуру й семантику спостерігаємо у французькій мові з квазітопонімом *Connardie*: “*Bienvenue en Connardie*” (Twitter, 01.06.2018); “*Renommer la France en Connardie, se sentir chez soi*” (Twitter, 13.04. 2019); “*La connardie, plus grand pays du monde*” (Twitter, 20.05.2015). Назва походить від *connard* – ‘дурень, ідіот’ (Caradec 2009, 59) (дериват від *con* – первинне значення ‘вагіна’, вторинне – ‘дурень, ідіот’) (там само), до якого був доданий топоформант *-ie* так, що назва імітує ряд регіонів: *Lombardie, Normandie* тощо. Обидва квазітопоніми не вийшли за межі вузького вжитку, тож вважаємо їх оказіональними. В українському сегменті соціальної мережі побутує назва *Крінджестан* – від англ. *cringe* для вираження несхвалення, сорому, обурення, огиди (Gomez-Mejia 2020, 317): “*Наказую змінити назву з України на Крінджестан!*” (Twitter, 03.06.2021). Спостерігаємо також інші похідні на кшталт *Крінжопіль, Крінжєвницький*: “*Діди з Кріністану їдуть вихідними на дачі у с. Фейспалмово, або с. Омайгатово. Таке от життя на периферії. Їдеш у електричці з написом балонами «Крінжопіль – сила»*” (Twitter, 20.09.2020), які теж є оказіоналізмами.

Підсумовуючи, зауважуємо загалом несуттєву відмінність конотативних топонімів від квазітопонімів у смисловому навантаженні. Лінію розмежування скоріше варто проводити на основі позначуваного (референта), тоді всі назви класифікуємо як назви-узагальнення, назви-конкретизації (у тому числі самоназви). І конотативні топоніми, і квазітопоніми на позначення корумпованих держав значною мірою залежать від широкого соціального контексту, фокусу мас-медіа, тенденцій внутрішньої та зовнішньої політики держави, у якій перебуває мовець. Декоративний характер означених квазітопонімів (контамінація як засіб їхнього словотвору, домінування сленгізмів / обценізмів як компонентів цих контамінацій) також сприяє нестійкості, минуцості їхнього існування. Деяко стійкішими видаються трансонімізовані фіктивні топоніми, оскільки сам факт їхньої трансонімізації красномовно свідчить про важливість художнього твору (роману, фільму тощо) для культурного контексту, а отже, такі назви мають тенденцію до збереження, принаймні в мовленні окремих груп суспільства. Перспективу подальших досліджень квазітопонімії зокрема вбачаємо в розширенні фокусу ономастичних студій (дослідження квазітопонімів з різноманітними відтінками значення),

зміщенні акценту з суто лінгвістичного бачення проблеми на соціолінгвістичне.

Додік. (2021). Мислово. Електронний ресурс: <http://myslovo.com/?dictionary=%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BA> [Дата останнього доступу: 15.07.2021]

Лукаш, Г. (2015). *Онімна гра в сучасній номінації*. Лінгвістичні студії. Вип. 30. С. 121–125.

Скляренко, О. (2007). *Интернациональный суффикс -ия (-ia) в топонимии разных стран*. Мова. 12. С. 201–205.

BVA – Doméo – Presse régionale. (2015). *Les Français et le cinema*. En ligne : http://www.bva-group.com/wp-content/uploads/2017/02/fichier_barometre_bva_-_domeo_-_presse_regionale_-_observatoire_de_la_vie_quotidienne_-mars_2015a5e7c.pdf [Consulté le 16.07.2021].

Caradec, F., Pouy J.-B. (2009). *Dictionnaire du français argotique et populaire*. Larousse. Paris.

Cilsaru, G. (2005). *Etude sémantique et discursive du nom de pays dans la presse française avec référence à l'anglais, au romain et au russe*. Thèse de doctorat 3ème cycle. Sciences du langage. Université Paris III – Sorbonne nouvelle.

Gendrot, N, Marie, S. (2021). *150 drôles d'expressions pour cultiver son jardin*. Le Robert. Paris.

Gomez-Mejia, G. (2020). “Fail, clickbait, cringe, cancel, woke”: vernacular criticisms of digital advertising in social media platforms. Social Computing and Social Media. Participation, User Experience, Consumer Experience, and Applications of Social Computing. 12th International Conference, SCSM 2020 Held as Part of the 22nd HCI International Conference, HCII 2020. Copenhagen, Denmark, July 19–24, 2020, Proceedings, Part II. P. 309–324.

Khomami, N. (2017). *Polish minister mocked over meeting with fictional nation of San Escobar*. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2017/jan/11/polish-minister-mocked-over-meeting-with-fictional-san-escobar> [Last accessed: 14.07.2021].

Krejčí, P. (2008). *Don't be afraid of CZECHIA, it needs your help!* Klaudyán. 5 (1). P. 30–37.

List of fictional countries. Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_fictional_countries [Last accessed: 13.07.2021].

Maciuszak, K. (2008). *The Persian Suffix -(e)stan ‘the Land of’*. Studia Etymologica Cracoviensia. 13. P. 119–140.

McDonell, S. (2017). *Why China Censors Banned Winnie the Pooh*. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/blogs-china-blog-40627855> [Last accessed: 09.07.2021].

O’Henry. (1913). *Cabbages and kings*. Doubleday, Page & co. New York.

Reinsma, R. (2019). *From Limbabwe to Walifornie: Metaphorical Toponyms in the Low Countries*. *GeoJournal*. 84(5). P. 1135–1148.